

**NÁRODNÍ PLÁN ZAVEDENÍ
EURA V ČESKÉ REPUBLICĚ**

**ČÁST I
ZÁKLADNÍ INFORMACE**

2007

Schválena vládou ČR dne 11. dubna 2007

Národní plán zavedení eura v České republice

část I – základní informace

1	ÚVOD	1
1.1	PŘEHLED JIŽ USKUTEČNĚNÝCH KROKŮ	3
1.2	SCÉNÁŘ JEDNORÁZOVÉHO PŘECHODU NA EURO.....	3
2	ZÁKLADNÍ ZÁSADY ZAVEDENÍ EURA V ČR	5
3	HARMONOGRAM ZAVEDENÍ EURA	9
4	PROCES PŘÍPRAVY NA ZAVEDENÍ EURA	11
4.1	POSTUP EVROPSKÝCH INSTITUCÍ PŘI ROZŠÍŘOVÁNÍ EUROZÓNY	12
4.2	AKTUALIZACE NÁRODNÍHO PLÁNU ZAVEDENÍ EURA	13
4.3	INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ZAVEDENÍ EURA V ČR	13
4.3.1	Národní koordinátor a Národní koordinační skupina.....	14
4.3.2	Pracovní skupiny Národní koordinační skupiny pro zavedení eura	14
4.3.3	Organizační výbor Národní koordinační skupiny pro zavedení eura.....	15
4.4	ZPŮSOB HODNOCENÍ PŘÍPRAV NA ZAVEDENÍ EURA	15
5	SHRNUTÍ ZÁKLADNÍCH ÚKOLŮ V JEDNOTLIVÝCH SEKTORECH ..	17
5.1	BANKY A OSTATNÍ SUBJEKTY FINANČNÍHO SEKTORU	17
5.2	VEŘEJNÉ FINANCE A VEŘEJNÁ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA	18
5.3	NEFINANČNÍ SEKTOR A OCHRANA SPOTŘEBITELE	19
5.4	LEGISLATIVNÍ POTŘEBY ZAVEDENÍ EURA.....	22
5.4.1	Přehled legislativy týkající se zavedení eura včetně judikatury.....	22
5.4.2	Promítnutí zavedení eura do právního řádu České republiky.....	24
5.5	ZDROJE INFORMACÍ A KOMUNIKACE	25
5.6	INFORMAČNÍ A STATISTICKÉ SYSTÉMY	25
5.7	HLAVNÍ ÚKOLY NÁRODNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINY PRO ZAVEDENÍ EURA PRO ROK 2007	26
6	DOPORUČENÍ NÁRODNÍHO KOORDINÁTORA ZAVEDENÍ EURA.....	29
7	PŘÍLOHA – INSTITUCIONÁLNÍ STRUKTURA PŘÍPRAV NA ZAVEDENÍ EURA	31

1 Úvod

Česká republika se v souvislosti se vstupem do Evropské unie zavázala přijmout společnou měnu euro¹. Česká republika se automaticky účastní třetí fáze Hospodářské a měnové unie, ale jako země, na kterou se vztahuje přechodná výjimka² pro zavedení eura ve smyslu čl. 122 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen "ES"). To znamená, že ČR dosud nezavedla euro, protože nesplnila nezbytné podmínky pro zavedení jednotné měny vyplývající z práva EU. V důsledku toho se na ni nevztahují některá ustanovení práva EU, zejména o změně národní měny. Přechodnost této výjimky ovšem nezbavuje členský stát povinnosti přijmout euro, k čemuž se ostatně Česká republika zavázala v čl. 4 Aktu o přistoupení ČR k EU.

Země s přechodnou výjimkou je povinna usilovat o zavedení eura v nejbližším možném termínu. Podmínkou pro přijetí do eurozóny je splnění vstupních makroekonomických kritérií (tzv. maastrichtská kritéria, *podrobněji viz box na str. 11*) a provedení některých legislativních úprav, včetně přijetí nové legislativní úpravy o postavení a působnosti centrální banky. Vzhledem ke komplexnosti procesu zavádění eura je nutná také kvalitní institucionální příprava pod vedením vládou určeného národního koordinátora zavedení eura v České republice a jím vedené Národní koordinační skupiny. Po splnění vstupních kritérií dojde ke zrušení výjimky pro zavedení eura, a to přibližně půl roku před plánovaným zavedením eura, v té době bude také stanoven přepočítací koeficient určující fixní konverzní kurz české koruny k euru (*podrobněji viz kapitola 3 Harmonogram zavedení eura*).

Vedle splnění ekonomických a právních kritérií je neméně podstatné zajistit přechod na euro v oblasti technické, institucionální a legislativní. Na základě tohoto závazku a v souvislosti s předpokládaným vstupem České republiky do eurozóny uložila vláda České republiky usnesením ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510 o institucionálním zajištění zavedení eura v České republice vypracovat Národní plán zavedení eura v České republice. Národní plán zavedení eura v České republice (dále také jen „národní plán“) představuje dokument, ve kterém je obsažen plán jednotlivých technických, organizačních a legislativních kroků, jež je nezbytné uskutečnit pro bezproblémové a úspěšné zavedení eura v České republice. Zkušenosti zemí, které již euro přijaly či které se k přijetí eura blíží, ukazují, že včas připravený a průběžně aktualizovaný plán umožňuje přípravu všech subjektů s dostatečným časovým předstihem a výrazně tak omezuje problémy a snižuje náklady na zavedení eura.

¹ V tomto materiálu je dále používána terminologie vycházející z Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, schválených usnesením vlády ČR ze dne 12. října 2005 č. 1304.

² Vedle států s přechodnou výjimkou ještě existují členské státy, které si dohodly trvalou výjimku pro zavedení jednotné měny, což je případ Velké Británie a Dánska. Tento režim však země nově vstupující do EU nemohly využít.

Národní plán zatím neobsahuje termín zavedení eura v České republice, ale popisuje jednotlivé kroky a změny, které bude nutno provést, stanoví způsoby řešení těchto změn, doporučuje postupy orgánům státní správy, územní samosprávy i subjektům mimo státní správu v procesu přechodu na jednotnou měnu euro a stanovuje harmonogram úkolů a dalších kroků směřujících k zavedení eura v České republice. Konkrétní termín, ke kterému bude Česká republika usilovat o zavedení eura, bude stanoven vládou. Jako podklad pro rozhodnutí vlády o zavedení eura v České republice slouží každoročně připravovaný materiál Ministerstva financí České republiky a České národní banky vyhodnocující sladěnost české ekonomiky se stanovenými předpoklady vstupu do eurozóny. Dalším zásadním materiálem je Konvergenční program České republiky, který stanovuje trajektorii zlepšení stavu veřejných financí tak, aby Česká republika splnila zmiňovaná maastrichtská kritéria udržitelným způsobem (*viz box na str. 11*). Rozhodnutí o načasování opatření, které ve svém konečném důsledku povedou k zavedení eura, jsou v kompetenci členského státu. Konečné posouzení, zda podmínky pro zavedení eura byly splněny, však náleží orgánům EU (*viz kapitola 4.1*).

Národní plán zavedení eura je rámcovým dokumentem, který je určen všem subjektům české ekonomiky a společnosti. Úvodem jsou definovány základní zásady, na kterých bude zavedení eura v České republice založeno, dále je stanoven harmonogram dalších kroků a zpřesňování Národního plánu a popsáno institucionální zabezpečení zavedení eura v České republice. Těžištěm národního plánu je identifikace úkolů v jednotlivých oblastech, a to včetně odpovědnosti, časové náročnosti, kontrolních termínů a termínů splnění tak, aby státní správa, samosprávy i soukromý sektor mohly začít s včasnou přípravou. Důraz je v této fázi kladen na ty kroky, jež je vhodné a potřebné učinit ještě před oficiálním stanovením cílového data zavedení eura v České republice.

Jak vyplývá z usnesení vlády č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005, je gestorem celého procesu přípravy na zavedení eura v České republice ministerstvo financí, které Národní plán zavedení eura v České republice vypracovalo v těsné spolupráci s Českou národní bankou. Na přípravě materiálu také významně spolupracovaly ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo spravedlnosti a ministerstvo informatiky za odborné spolupráce profesních a sociálních partnerů a dalších institucí (*viz též Příloha 2 *Institucionální struktura příprav na zavedení eura**).

1.1 Přehled již uskutečněných kroků

Přípravy na zavedení eura v České republice byly zahájeny vypracováním společného dokumentu vlády a České národní banky Strategie přistoupení České republiky k eurozóně, schváleného usnesením vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003 a již výše uvedeným usnesením vlády č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005, kterým vláda schválila materiál Institucionální zajištění přijetí eura v České republice. Na základě tohoto usnesení byl jmenován Národní koordinátor pro zavedení eura a ustavena Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR. Původním pracovním předpokladem, vycházejícím zejména ze Strategie přistoupení České republiky k eurozóně bylo přijmout euro v České republice k 1. lednu 2010. Rozhodnutí vlády ze dne 25. října 2006 nevstoupit v roce 2007 do systému směnných kurzů ERM II ovšem tento termín vylučuje. Do konce srpna 2007 bude vládě předloženo posouzení strategie přijetí eura Českou republikou.

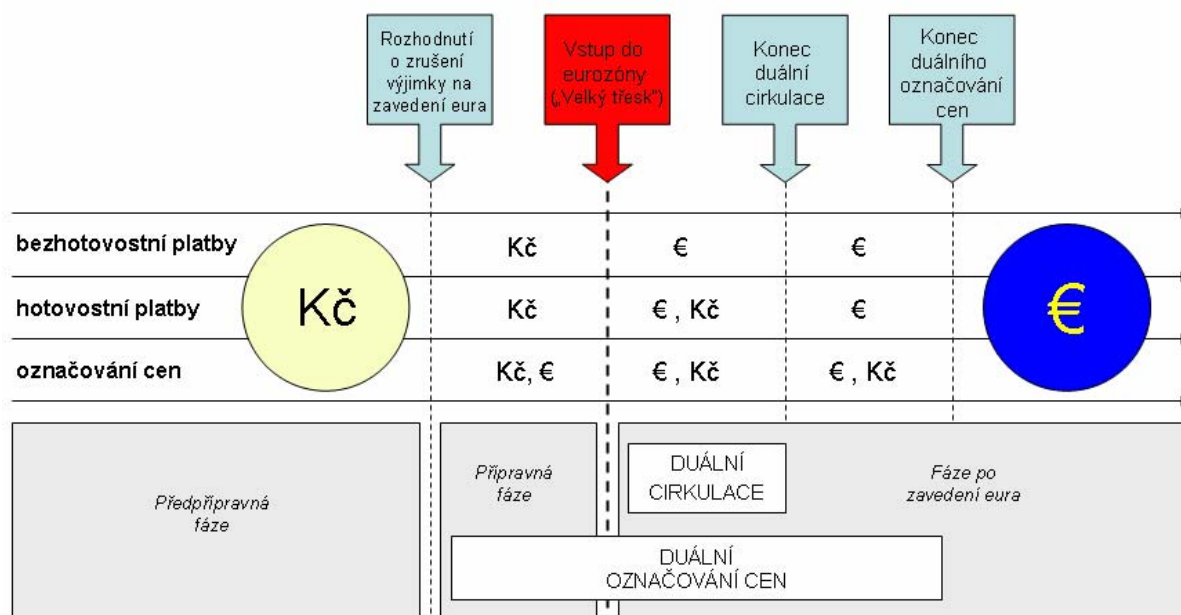
Materiál Strategie přistoupení České republiky k eurozóně představuje společný a koordinovaný přístup ministerstva financí, ministerstva průmyslu a obchodu a České národní banky k základním otázkám spojeným s přístupem České republiky ke společné měně. Shrnuje základní východiska procesu integrace České republiky do evropské měnové struktury a formuluje očekávané pozitivní efekty a možná rizika přistoupení k eurozóně. Dokument doporučuje zavedení společné měny euro, jakmile pro to budou vytvořeny vhodné ekonomické podmínky, zejména realizace procesu nominální i reálné konvergence české ekonomiky s ekonomikou eurozóny včetně provedení nutných strukturálních reforem.

Národní koordinační skupina zpracovala a vládě předložila materiál Volba scénáře zavedení eura v České republice. Na základě provedených analýz a z nich plynoucího doporučení všech pracovních skupin Národní koordinační skupiny byla jednoznačně jako nejvhodnější a současně nejméně nákladná doporučena varianta jednorázového přechodu na euro, tzv. velkého třesku, tedy současného zavedení eura do hotovostního i bezhotovostního oběhu. Jako scénář zavedení eura v České republice vláda schválila variantu jednorázového komplexního přechodu na euro se současným zavedením bezhotovostního i hotovostního eura v jeden časový moment³, a to usnesením č. 1200 ze dne 25. října 2006.

1.2 Scénář jednorázového přechodu na euro

Vládou schválený scénář jednorázového komplexního přechodu na euro (tzv. velkého třesku) je rozdělen do pěti časových fází:

³ Tedy variantu nazývanou "velký třesk".

Zdroj: MF ČR

Předpřípravná fáze před rozhodnutím o zrušení výjimky pro zavedení eura – ve všech činnostech se používá česká koruna, probíhají technické přípravy na změnu.

Přípravná fáze po rozhodnutí o zrušení výjimky pro zavedení eura a před dnem vstupu do eurozóny – ve všech platbách se používá česká koruna, ceny v obchodech, údaje na výplatních páskách, konečné zůstatky na výpisech z bank a podobně jsou uváděny v korunách i v eurech na základě přepočtu podle stanoveného přepočítacího koeficientu - tzv. duální označování cen (jeho konkrétní rozsah bude upřesněn v aktualizaci národního plánu). Předpokládaná délka této fáze je přibližně půl roku.

Období duální cirkulace – dnem zavedení eura musí být všechny bezhotovostní platby prováděny v eurech, pro hotovostní platby mohou být používána eura i české koruny. Česká koruna je postupně stahována z oběhu. Obchodníci mají povinnost zákazníkům vydávat pouze eura, pokračuje také duální označování cen. Trvání období duální cirkulace bude 2 týdny, a to v závislosti na konkrétním datu vstupu (tak aby se jednalo o celé dva kalendářní týdny).

Období mezi koncem duální cirkulace a koncem duálního označování cen – ve všech transakcích je používáno výhradně euro, ale pro lepší porovnání cen jsou hodnoty v obchodech i na různých výpisech stále uváděny také v českých korunách. Období bude trvat do konce kalendářního roku, kdy bylo euro zavedeno (za předpokladu zavedení k 1. lednu).

Závěrečná fáze zavádění eura – po ukončení povinného duálního označování cen budou veškeré transakce uváděny v eurech. Obchodníci mohou dobrovolně dále uvádět také ceny v korunách, ale nebude to po nich vyžadováno.

Další informace o průběhu zavádění eura jsou uvedeny v kapitole 3 *Harmonogram zavedení eura*.

2 Základní zásady zavedení eura v ČR

Jednorázové zavedení eura

Euro se zavede k jednomu termínu jak v bezhotovostní formě, tak ve formě bankovek a mincí, tedy bez využití přechodného období (tzn. jedná se o zmíněný scénář tzv. velkého třesku), ve kterém by euro fungovalo jako bezhotovostní měna.

Duální cirkulace – krátké období paralelního oběhu eura a české koruny po termínu zavedení eura

Zákonným platidlem ode dne zavedení eura bude na území České republiky euro a české bankovky a mince budou postupně stahovány z oběhu. V bezhotovostním oběhu se od data zavedení eura bude používat výlučně euro. Během krátkého období duální cirkulace, které bude trvat dva celé kalendářní týdny, bude možno na území České republiky platit i korunovými bankovkami a mincemi. Obchodníci ale budou povinni vydávat zákazníkům pouze eura. Po skončení duální cirkulace (někdy nazývané také souběžný či paralelní oběh) bude zákonným platidlem v České republice výlučně euro.

Zajištění kontinuity právních nástrojů

Zavedení eura v České republice neovlivní platnost smluv a jiných právních nástrojů, přičemž právními nástroji se rozumějí právní předpisy, správní akty, soudní rozhodnutí, smlouvy, jednostranné právní akty, platební nástroje jiné než bankovky a mince a ostatní nástroje mající právní účinek⁴. Všechny smlouvy, které obsahují údaje v českých korunách, zůstanou po zavedení eura nadále platné. Hodnoty v korunách se budou považovat za hodnoty v eurech přepočítané s použitím přepočítacího koeficientu. Zavedení eura nebude mít za následek změnu jakékoliv podmínky smlouvy nebo jiného právního nástroje, nebude moci být důvodem k osvobození od dluhu nebo výkonu smlouvy či jiného právního nástroje a zavedení eura neposkytne smluvní straně důvod k jednostranné změně smlouvy nebo k jejímu vypovězení. Zavedení eura nemá ovšem vliv na smluvní volnost subjektů a smluvní strany mohou po zavedení eura na

⁴ Čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady (ES) č. 2595/2000. Čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění nařízení Rady (ES) č.2596/2000 a nařízení Rady (ES) č.2169/2005.

základě vzájemného souhlasu smluvní podmínky jakkoliv měnit. Zavedení eura v případě smluv či jiných právních nástrojů s pevnou úrokovou sazbou nemá vliv na změnu nominální úrokové sazby splatné dlužníkem.

Pravidla pro použití přepočítacího koeficientu

Při převodu (konverzi) korunových hodnot na eura bude možné použít pouze přepočítací koeficient, který bude stanoven Radou EU ve zvláštním nařízení (půjde o novelu nařízení Rady č. 2866/1998). Všechny korunové hodnoty se proto budou přepočítávat pouze na základě tohoto koeficientu a nebude možné použít kurz jiný. Přepočítací koeficient bude stanoven na šest platných číslic a bude vyjadřovat ekvivalent jednoho eura v českých korunách (tedy 1 EUR = XX,XXXX CZK). Přepočítací koeficient nesmí být zaokrouhlován ani upravován na menší počet platných číslic.

Pravidla zaokrouhlování

Ode dne zavedení eura v České republice bude nutné považovat odkazy v právních nástrojích na české koruny za odkazy na euro přepočítané podle stanoveného přepočítacího koeficientu⁵. Peněžní částky, které byly stanoveny v korunách, ale které mají být zaplacené v eurech, se zaokrouhlí na nejbližší eurocent. U souhrnně účtovaných služeb se zaokrouhlí konečná hodnota, nikoliv jednotlivé částkové položky. Při konverzi korunových hodnot na eura nemohou být požadovány žádné s tím spojené poplatky. Ve zvláště určených případech bude stanoveno specifické zaokrouhlování, zejména u daní a poplatků a blokových pokut.

Úprava pravidel pro zaokrouhlování

Problematiku zaokrouhlování upravuje nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 z 27. listopadu 2000 (vyložené Evropským soudním dvorem ve věci C-19/03 a nově též rozsudkem ve věci C-359/05). Principy zaokrouhlování budou co nejpodrobněji dále uvedeny v Obecném zákoně o zavedení eura, jakožto závazné právní normě, a na jeho základě bude vypracována metodika zaokrouhlování, která jej bude dále rozvíjet. Tato metodika bude určena široké veřejnosti a bude tak použitelná pro kontrolu zaokrouhlování ze strany občanů. Podrobná metodika zaokrouhlování bude vypracována také pro potřeby legislativních úprav a budou doporučeny aplikační postupy pro orgány státní správy a samosprávy a pro soukromý sektor, zejména maloobchod.

Hlavní principy zaokrouhlování tak, jak jsou stanoveny výše citovaným nařízením Rady:

⁵ Nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura. Toto ustanovení bude zároveň obsaženo v tzv. Obecném zákoně o zavedení eura v ČR.

- *Obecným pravidlem je, že částky, které mají být zaplacený nebo vyúčtovány, se zaokrouhlují na dvě desetinná místa, tzn. na nejbližší cent.*
- *Citované nařízení Rady je předpisem minimální ochrany, takže národní právní předpisy mohou stanovit pravidla, která vedou k přesnějšímu zaokrouhlování.*
- *Zaokrouhlení na dvě desetinná místa je minimální nutný standard, takže je možné stanovit zaokrouhlování na více desetinných míst. To se uplatní například u některých komodit, jako je například benzín a jiných.*
- *Pravidla pro zaokrouhlování pro účely přepočtu stanovená citovaným nařízením Rady a v interpretaci rozsudkem C-19/03 mají být aplikována výhradně na přepčet z národní měny na euro a obráceně. Těmito pravidly nejsou dotčena pravidla pro zaokrouhlování v jiných oblastech vyplývajících z právních předpisů, smluvní volnosti nebo jiných pramenů. ČR si proto může ponechat, případně jinak stanovit, pravidla tzv. vnitrostátního zaokrouhlování pro jiné účely⁶.*
- *Pravidla čl. 5 citovaného nařízení pro účely přepočtu se vztahují i na částky v národní měně stanovené národními právními předpisy (pokud nebudou stanoveny nově či jejich zaokrouhlení nebude stanoveno jinak), respektive na všechny částky, které mají být vyúčtovány, tzn. představují určitý peněžní závazek.*

Při přepočtu cen a jiných peněžních hodnot je potřeba vždy použít stanovený přepočítací koeficient. Nebude-li právními předpisy ČR stanoveno jinak, provede se zaokrouhlení na nejbližší eurocent⁷. Zaokrouhluje se vždy pouze konečná hodnota, zatímco jednotlivé částkové položky u souhrnně účtovaných služeb (např. telefonní hovory, bankovní poplatky) mohou být uváděny nezaokrouhleně tak, aby zaokrouhlování těchto drobných částek nevedlo k poškození občana a navýšení cen.

Vzhledem k tomu, že v řadě případů by přepčet a zaokrouhlování vedly k nepraktickým částkám, bude potřeba řadu právními předpisy stanovených částek nově stanovit v eurech. Výše těchto částek by bez dostatečného zdůvodnění neměla být výrazně měněna a jejich přibližná výše v eurech by měla odpovídat původní hodnotě. Nové částky budou stanovovány zejména v daňové oblasti, u peněžitých sankcí stanovených pevnou částkou a podobně.

Princip nepoškození občana, zajištění cenové neutrality při přechodu na euro

⁶ Tzv. vnitrostátním zaokrouhlováním pro jiné účely se rozumí pravidla stanovená vnitrostátními právními předpisy pro zaokrouhlování zejména mezitímních částek pouze pro účely daného právního předpisu – např. pro účely výpočtu základu daně, v ČSN apod. To znamená, že v některých případech je možno určit, že bude zvoleno jiné zaokrouhlení, např. zaokrouhlení na vyšší řády (deseticenty, eura, desítky eur).

⁷ Zároveň není omezena smluvní volnost a například obchodníci budou moci dobrovolně zaokrouhlovat i na vyšší jednotky – ovšem výhradně ve prospěch občana.

Zavedení eura nesmí poškodit občany a spotřebitele. Poplatky občanů a daně, pokud se nepřevědou přesně podle stanovených pravidel zaokrouhlování, se zaokrouhlí směrem dolů, vratky daní a částky výnosů daní zasílané příjemcům dle rozpočtového určení daní a platby státu občanům se zaokrouhlí nahoru. Podrobnosti o zaokrouhlování jsou uvedeny viz odstavec *Pravidla zaokrouhlování*. Tento postup zaokrouhlení nebude platit při platbách a pohledávkách ve prospěch státu, které vznikají z titulu porušení všeobecně platných právních předpisů (pokuty, penále a jiné platby sankčního charakteru). V těchto případech se bude postupovat dle standardních pravidel zaokrouhlování.

Předcházení zvýšení cen, vnímané inflaci, monitoring a kontrola

V souvislosti se zavedením eura se uskuteční všechny potřebné kroky pro to, aby zavedení eura nebylo zneužito jako záminka neodůvodněného zvýšení cen. Vývoj cen bude pravidelně monitorován a dodržování pravidel přepočtu a duálního označování cen bude důsledně kontrolováno. Zavedení eura by nemělo ovlivnit ani cenovou stabilitu v dodavatelsko-odběratelských vztazích. V zemích, které již euro zavedly, se však v období přechodu na jednotnou měnu objevil i fenomén tzv. vnímané inflace ze strany obyvatelstva, a to zejména u některých položek denní spotřeby. Výše uvedené postupy včetně duálního označování cen a otevřené komunikace budou uplatňovány s cílem zabránit jak neodůvodněnému zvyšování cen, tak předcházet i této subjektivně vnímané inflaci.

Minimalizace nákladů

Náklady, které při přípravě na zavedení eura vzniknou jednotlivým subjektům, si každý subjekt pokryje sám. Tato zásada platí pro veřejný i soukromý sektor. Rolí státu je poskytnout všem subjektům jasné a včasné informace a doporučení pro přípravu na přechod na euro tak, aby byla zajištěna minimalizace celkových nákladů.

Věcná a finanční odpovědnost

Orgány státní správy a samosprávy budou zodpovědné v rámci svých kompetencí za přípravu příslušných právních aktů. Každý subjekt, včetně subjektů soukromého sektoru, bude odpovědný za svou organizační přípravu přechodu na euro, a to včetně přizpůsobení informačních a jiných systémů, za které je příslušný subjekt odpovědný nebo které spravuje. Takto vzniklé náklady spojené s přípravou na zavedení eura nebudou kompenzovány z veřejných zdrojů.

3 Harmonogram zavedení eura

Harmonogram zavedení eura v České republice je závislý na rozhodnutí vlády České republiky a České národní banky o termínu vstupu České republiky do systému směnných kurzů ERM II a na schopnosti České republiky plnit dlouhodobě a důvěryhodně maastrichtská kritéria.

Proces přijetí eura má pevně definovaný postup, jehož harmonogram je závislý na splnění konvergenčních kritérií, včetně kurzového kritéria, jehož splnění musí předcházet dvouletý úspěšný pobyt měny v systému směnných kurzů ERMII bez devalvací. Níže uvedený postup předpokládá aplikaci scénáře jednorázového bezhotovostního i hotovostního zavedení eura, tzv. velký třesk, tak, jak byl schválen vládou České republiky.

1. etapa – do vstupu do ERM II – probíhají první přípravy změn spojených se zavedením eura a země absolvuje přístupovou proceduru do systému směnných kurzů ERM II s orgány Evropské unie.

2. etapa – od vstupu do ERM II po rozhodnutí o přijetí ČR do eurozóny (členství v ERM II musí trvat minimálně 2 roky) – probíhá komunikační kampaň, příprava a přijímání legislativních změn, úpravy informačních systémů a podobně. Všechny další kroky jsou podmíněny úspěšným pobytem v ERM II a splněním všech maastrichtských kritérií. Na závěr této etapy dojde k následujícím krokům:

- k vydání konvergenčních zpráv Evropské komise a Evropské centrální banky (ECB) hodnotících stupeň udržitelné konvergence,
- k pozitivnímu hodnocení připravenosti České republiky na vstup do eurozóny orgány EU,
- k vydání doporučení Evropské komise Radě EU na zrušení výjimky pro zavedení eura v ČR,
- k rozhodnutí Rady EU o zrušení výjimky procedurou dle čl. 122 odst. 2 Smlouvy o založení Evropského společenství,
- k určení přepočítacího koeficientu stanovujícího fixní kurz CZK/EUR Radou EU přibližně půl roku před vstupem do eurozóny.

3. etapa – mezi rozhodnutím Rady EU o zrušení výjimky pro zavedení eura (a stanovením přepočítacího koeficientu) do dne vstupu do eurozóny přináší nutnost završení technické přípravy země na vstup do eurozóny:

- zabezpečit potřebné množství eurových bankovek a ražbu mincí pro hotovostní oběh
- předzásobit ČNB a komerční banky eurovým oběživem (tzv. frontloading)

- zásobit maloobchod eurovým oběživem v rámci sekundárního předzásobení (tzv. subfrontloading)
- aplikovat pravidla o povinném duálním označování cen
- zajistit přípravu konverze bankomatů a automatů a jiných zařízení fungujících na mince nebo bankovky
- prohloubit komunikaci s důrazem na ochranu spotřebitele

4. etapa – po vstupu do eurozóny je třeba:

- aplikovat pravidla o duální cirkulaci a zajistit stahování národní měny z oběhu a její výměnu za euro
- po uplynutí období duální cirkulace koruny a eura pokračovat ve výměně národního oběživa za euro v centrální bance a v komerčních bankách
- zajistit dodržování pravidel pro povinné období duálního označování cen
- sledovat vývoj cenové hladiny a aplikovat pravidla proti zneužívání zavedení eura k navyšování cen
- pokračovat v komunikaci a vysvětlování změn plynoucích ze zavedení eura

4 Proces přípravy na zavedení eura

Zavedení eura v České republice předpokládá splnění všech kritérií pro přistoupení k eurozóně a dosažení stavu, kdy přijetí jednotné měny a aplikace jednotné měnové politiky přinesou zemi více pozitiv než negativ. Účelem Národního plánu zavedení eura není kontrola plnění těchto kritérií ani úprava ekonomických nástrojů, jež mají splnění konvergenčních kritérií zajistit. Jsou zde tedy uvedena především pro informaci.

Kritéria pro přistoupení k eurozóně:

Členské země musí pro přijetí eura dosáhnout vysokého stupně udržitelné hospodářské konvergence, která je vyhodnocována na základě plnění tzv. "maastrichtských kritérií konvergence" uvedených v čl. 121 Smlouvy o založení Evropského společenství a dále podrobněji upravených v tzv. Protokolu o konvergenčních kritériích⁸ připojeném ke Smlouvě o založení ES. Jedná se o tato kritéria:

- *kritérium "dosažení vysokého stupně cenové stability", které znamená, že "členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků",*
- *kritérium "dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí", které znamená, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku podle čl. 104 Smlouvy o založení ES, přičemž Rada rozhoduje o existenci nadměrného schodku podle:*
 - *poměru plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k HDP v tržních cenách, který nemá překročit 3 %, a*
 - *poměru veřejného dluhu k HDP v tržních cenách, který nemá překročit 60 %.*

Při hodnocení, nakolik je plněn požadavek fiskální stability, jsou brány v úvahu i další faktory stanovené ve Smlouvě o založení ES (čl. 104) a souvisejících aktech práva EU, jako jsou dosavadní postup snižování rozpočtové nerovnováhy, případně existence výjimečných a dočasných faktorů, které k takové nerovnováze přispívají. U členských států s mírou veřejného dluhu k HDP překračující 60 % se předpokládá, že ji budou uspokojivým tempem snižovat k referenční hladině.

- *kritérium "kurzové stability", kterým se rozumí "dodržování normálního flukтуаčního rozpětí při účasti v mechanismu směnných kurzů ERM II po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu". Při hodnocení, nakolik je toto kritérium plněno, je kladen důraz na to, aby se směnný kurz vůči euru blížil*

⁸ Přesný název protokolu je: Protokol o kritériích konvergence uvedených v článku 121 Smlouvy o založení Evropského společenství

centrální paritě. Zohledňovány jsou i další faktory, které mohly vést k apreciaci směnného kurzu.

- kritérium "konvergence úrokových sazeb" se odráží v úrovni dlouhodobých úrokových sazeb a znamená, že "v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body průměr úrokové sazby nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmu v jednotlivých členských státech".

Hodnocení však zohledňuje i další faktory jako jsou "výsledky integrace trhů, situace a vývoj běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů".

Dalším kritériem, které na rozdíl od předchozích nemá výslovně ekonomický charakter, je požadavek na dosažení nezávislosti národní centrální banky a uvedení jejího statutu, resp. legislativy upravující její postavení do plného souladu se Smlouvou o založení ES a Statutem ESCB a ECB.

Plnění konvergenčních kritérií a stavu kompatibility v oblasti postavení centrální banky vyhodnocují nezávisle na sobě Evropská komise a Evropská centrální banka v intervalu minimálně jednou za dva roky, nebo mimořádně v mezidobí, pokud je o to požádá členský stát EU s výjimkou na zavedení eura.

4.1 Postup evropských institucí při rozšiřování eurozóny

Evropská měnová unie spadá do výlučné pravomoci Evropského společenství (ES), které stanoví její právní rámec. V primárním právu jsou jeho součástí články 105 až 124 Smlouvy o založení ES, Protokol o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, Protokol o konvergenčních kritériích a též Protokol o proceduře při nadměrném schodku. Pro nové členy EU je dále významné ustanovení čl. 4 Aktu o podmínkách přistoupení k EU, který tvoří nedílnou součást Smlouvy o přistoupení k EU, podle kterého se nové země účastní Hospodářské a měnové unie jako země s dočasnou výjimkou pro zavedení eura.

Kritéria pro vstup do eurozóny jsou tedy pevně dána Smlouvou o založení ES a jejich plnění je od doby vstupu do Evropské unie každé dva roky nebo na žádost členské země s výjimkou pro zavedení eura přezkoumávána Radou EU ve složení ministrů financí a hospodářství (ECOFIN) na základě konvergenčních zpráv Evropské komise a Evropské centrální banky. Pokud jsou kritéria splněna, Rada ECOFIN (po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání Radou EU ve složení hlav států a vlád) rozhodne o zrušení výjimky pro zavedení eura. Následně Rada EU stanoví závazný přepočítací koeficient mezi národní měnou a eurem v souladu s čl. 123 odst. 5 Smlouvy o založení ES.

4.2 Aktualizace Národního plánu zavedení eura

Všechny úkoly vyplývající z procesu přípravy na zavedení eura v České republice není možné stanovit nebo podrobně popsat s předstihem několika let v okamžiku sepsání první verze Národního plánu. Z tohoto důvodu bude Národní plán zavedení eura v České republice pravidelně aktualizován. Aktualizace Národního plánu je očekávána zpravidla jedenkrát ročně, případně podle potřeby.

Národní plán zavedení eura v České republice bude možno aktualizovat také mimořádně mimo stanovené termíny, a to dojde-li k zásadní změně v strategii vstupu České republiky do eurozóny nebo rozhodne-li o tom vláda nebo Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice.

V aktualizované verzi Národního plánu zavedení eura v České republice se v samostatné části vyznačí úkoly, které byly splněny, a doplní se úkoly, které byly nově stanoveny. Národní plán bude v souladu s novými informacemi celkově upřesněn.

4.3 Institucionální zabezpečení zavedení eura v ČR

Usnesením č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 vláda České republiky schválila materiál Institucionální zajištění přijetí eura v České republice, vyslovila souhlas s ustavením funkce národního koordinátora zavedení eura a se zřízením Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR (dále též jen NKS). Ministerstvo financí bylo určeno gestorem řízení a koordinace všech činností souvisejících s přípravou na zavedení eura v České republice.

Ve výše uvedeném usnesení vláda České republiky stanovila v souvislosti se zahájením procesu přípravy na zavedení eura některé úkoly a termíny – ministru financí uložila do 31. srpna 2006 předložit vládě návrh konkrétní varianty zavedení eura v ČR a do 31. prosince 2006 předložit Národní plán zavedení eura v ČR vypracovaný v rámci NKS (usnesením vlády ČR č. 1200 ze dne 25. října 2006 byl termín posunut na 31. března 2007). Z usnesení č. 1510 / 2005 dále vyplývá povinnost pravidelně informovat vládu ČR o činnosti NKS za uplynulé pololetí a členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy byla uložena povinnost spolupracovat ve smyslu tohoto usnesení s ministrem financí a národním koordinátorem zavedení eura a dále na základě výzvy národního koordinátora navrhnout zástupce resortu do NKS a zajistit potřebné podmínky pro výkon jejich činnosti a efektivní plnění jejich úkolů.

V souvislosti s ustavením NKS byly národním koordinátorem osloveny následující instituce: Česká národní banka, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR,

Ministerstvo vnitra ČR a Ministerstvo informatiky ČR. Guvernér České národní banky a příslušní ministři byli požádáni o jmenování zástupců příslušného resortu a jejich alternátů do NKS. Na počátku roku 2007 byl pak se žádostí o jmenování člena NKS osloven také úřad místopředsedy vlády pro evropské záležitosti.

Pravidla činnosti NKS a jejích pracovních skupin jsou upravena ve Statutu NKS a Jednacím řádu NKS a jednacím řádu jejích pracovních skupin, schválených NKS. Tyto dokumenty upravují pravidla jednání NKS a pracovních skupin, postavení národního koordinátora jako předsedy NKS, práva a povinnosti členů NKS a jejich alternátů, práva a povinnosti předsedů pracovních skupin, povinnosti související s gescí pracovních skupin a některé další institucionální, administrativní a technické otázky.

4.3.1 Národní koordinátor a Národní koordinační skupina

Národní koordinační skupina pro zavedení eura je centrálním koordinačním a řídicím orgánem podílejícím se na přípravě zavedení eura v České republice. Koordinuje a řídí činnost pracovních skupin a po schválení Národního plánu zavedení eura v ČR bude dohlížet na jeho plnění a efektivní realizaci kroků z něho vyplývajících.

Národní koordinátor pro zavedení eura je zároveň předsedou Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice. NKS byla na základě nominací jednotlivých resortů ustavena ke dni 20. února 2006 v tomto složení: národní koordinátor pro zavedení eura, viceguvernér České národní banky, náměstek ministra průmyslu a obchodu, náměstek ministra zahraničních věcí, náměstek ministra spravedlnosti, náměstek ministra vnitra, náměstek ministra informatiky, náměstek místopředsedy vlády pro evropské záležitosti.

4.3.2 Pracovní skupiny Národní koordinační skupiny pro zavedení eura

Národní koordinační skupina rozhodla pro zpracování národního plánu o zřízení několika pracovních skupin. Základním předmětem činnosti pracovních skupin bylo zpracování příslušné části Národního plánu zavedení eura a poskytování odborných informací pro strategické rozhodování NKS. Po schválení národního plánu bude předmětem činnosti pracovních skupin jeho realizace v příslušných oblastech a příprava jeho pravidelné aktualizace. Mandáty pracovních skupin budou v tomto smyslu upraveny a prodlouženy Národní koordinační skupinou pro zavedení eura.

Činnost pracovních skupin je řízena a koordinována určenými gestory, kterými jsou úřady příslušných členů NKS. Pro přípravu národního plánu byly zřízeny následující pracovní skupiny s těmito gestory:

- pro legislativu – gestorem Ministerstvo spravedlnosti ČR
- pro finanční sektor – gestorem Česká národní banka

- pro informatiku a statistiku – gestorem Ministerstvo informatiky ČR⁹
- pro veřejné finance a veřejnou správu – gestorem Ministerstvo financí ČR
- pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele – gestorem Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- pro komunikaci – gestorem Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Českou národní bankou

4.3.3 Organizační výbor Národní koordinační skupiny pro zavedení eura

Pro zajištění organizačního a administrativního zázemí procesu zavedení eura v České republice je v rámci Ministerstva financí zřízen Organizační výbor NKS. Mezi hlavní činnosti tohoto výboru patří organizační podpora činnosti NKS, podpora koordinace aktivit pracovních skupin NKS, shromažďování a distribuce informací týkajících se činnosti NKS a jejích pracovních skupin, shromažďování a distribuce informací týkajících se praktických aspektů zavádění eura v jiných členských státech EU, podpora vzájemné komunikace NKS a pracovních skupin a pracovních skupin navzájem, koordinace externí komunikace NKS a celkově koordinace aktivit průřezového charakteru.

Celkové schéma institucionálního zajištění zavedení eura v České republice je uvedeno v příloze *Institucionální struktura příprav na zavedení eura*.

4.4 Způsob hodnocení příprav na zavedení eura

Ministr financí je povinen na základě usnesení vlády České republiky č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 dvakrát ročně předkládat vládě zprávu o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR, a to včetně vyhodnocení plnění úkolů při přípravě na zavedení eura.

V nejbližším období bude hlavní náplní činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura aktualizace a upřesnění národního plánu, mimo jiné na základě úkolů stanovených v části 5.7 *Hlavní úkoly Národní koordinační skupiny pro rok 2007* a v části II národního plánu. Výše uvedení gestoři budou odpovědní za plnění úkolů stanovených Národní koordinační skupinou a vládou České republiky. V rámci přípravy pololetní zprávy o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura budou gestoři povinni připravit zprávu o stavu příprav v příslušné oblasti a provést vyhodnocení plnění uložených úkolů. U gestorů se očekává také aktivní přístup k celému procesu a aktivní vyhledávání poznatků a zkušeností se zaváděním eura v jiných členských zemích EU. V těchto aktivitách budou

⁹ Předpokládá se, že kompetence Ministerstva informatiky ČR převezme v průběhu roku 2007 především Ministerstvo vnitra ČR. Adekvátně tomu pak bude upraveno složení NKS i gesce za pracovní skupinu pro informatiku a statistiku.

podporování Organizačním výborem Národní koordinační skupiny pro zavedení eura.

V dalším období bude úlohou Národní koordinační skupiny pro zavedení eura a gestorů činnosti pracovních skupin NKS vedle plnění určených úkolů také vypracování metodiky pro kontrolu připravenosti státní správy a provádění této kontroly. Tam, kde se činnost gestorů dotýká soukromých subjektů (finanční a nefinanční sektor, informační technologie), bude úkolem gestorů vypracovat také metodická doporučení pro kontrolu připravenosti soukromé sféry. První prověrka připravenosti státní správy by měla proběhnout tři roky před zavedením eura, podrobnější prověrka státní správy i soukromé sféry by měla být provedena minimálně dva roky předem, a dále podle vypracované metodiky, případně dle rozhodnutí NKS.

Informace o plnění úkolů, o návrzích gestorů jednotlivých pracovních skupin NKS a výsledcích práce Národní koordinační skupiny musí být veřejně dostupné a musí být zajištěna dostatečně aktivní komunikace závěrů a doporučení pro všechny, kterých se budou týkat. V těchto činnostech budou NKS a její pracovní skupiny podporovány Organizačním výborem NKS, který bude zajišťovat celkovou administraci procesu. Musí být zajištěna také kvalitní zpětná vazba tak, aby gestoři a Národní koordinační skupina pro zavedení eura pružně reagovali na požadavky státního i soukromého sektoru.

5 Shrnutí základních úkolů v jednotlivých sektorech

V této kapitole jsou stručně popsány základní úkoly jednotlivých sektorů ekonomiky a vybrané průřezové oblasti. Úkoly jsou podrobně rozepsány v části II Národního plánu zavedení eura v České republice.

5.1 Banky a ostatní subjekty finančního sektoru

Primárním úkolem finančního sektoru včetně České národní banky bude zajistit zavedení eura do hotovostního a bezhotovostního oběhu. Vzhledem k tomu, že euro bude na základě rozhodnutí vlády zavedeno scénářem jednorázového přechodu, tzv. velkého třesku, obě tyto změny se na rozdíl od prvních dvanácti členů eurozóny uskuteční najednou. Celkové náklady budou řádově nižší, protože některé úkoly se eliminují (např. vést paralelně účty v Kč a eurech po dobu trvání přechodného období), zvyšují se tím však nároky na koordinaci a včasné a důkladné splnění všech úkolů.

Hlavní úkoly finančního sektoru v procesu zavedení eura se budou týkat zejména těchto oblastí:

- zavedení eura do hotovostního oběhu (zajištění dostatečného počtu eurobankovek a euromincí, distribuce hotovostního eura do ekonomiky, stažení české koruny z oběhu)
- zavedení eura do bezhotovostního platebního styku (konverze účtů, platebních karet a dalších produktů, vstup ČNB do evropského platebního a zúčtovacího systému TARGET)
- adaptace bankovního sektoru a dalších subjektů finančního trhu (zejména v oblasti kapitálového trhu, pojišťovnictví, penzijních fondů) na jednotnou evropskou měnu
- příprava ČNB na zavedení eura, ať už z hlediska zavedení eura do hotovostního i bezhotovostního platebního styku, zabezpečení jejích měnově politických funkcí účastí v Eurosystemu, či z hlediska výkonu funkce regulace a dohledu nad finančním trhem
- provedení nutných změn v legislativě týkající se finančního sektoru

V okamžiku zavedení eura se ČNB stane součástí Eurosystemu, který je složen z Evropské centrální banky a centrálních bank zemí, které zavedly euro. Zavedení eura bude vyžadovat převedení některých kompetencí z České národní banky na Evropskou centrální banku. Budou to hlavně kompetence v oblasti měnové politiky, ale také některé pravomoci související s emisí oběživa. Česká národní banka bude vázána pravidly stanovenými Evropskou centrální bankou.

5.2 Veřejné finance a veřejná správa a samospráva

Zavedení eura jako zákonného platidla bude zasahovat do širokého okruhu života celé společnosti. Příslušné orgány veřejné správy a samosprávy budou muset upravit velké množství právních předpisů. Kromě zabezpečení schopnosti vlastní činnosti vytvoří orgány státní správy v souvislosti se zavedením eura také pravidla pro soukromý sektor, samosprávy a občany. Tyto metodiky a doporučení budou využity pro přípravu jednotlivých společností a územních samospráv a jejich cílem bude sjednotit postupy všech subjektů v České republice tak, aby byla zajištěna dostatečná a jednotná příprava na zavedení eura. Je důležité, aby stát poskytl jasnou a kvalitní metodiku s dostatečným předstihem tak, aby všechny subjekty mohly začít s přípravou v dostatečném předstihu a potřebné investice mohly rozložit v co nejdelším období.

Z pohledu veřejných financí a veřejné správy se zavedení eura v České republice projeví zejména v následujících oblastech:

Státní rozpočet, rozpočty územních samospráv a státní fondy

V euru budou vyjadřovány všechny peněžní hodnoty, které se používají při sestavování a realizaci státního rozpočtu (dále jen "SR"), státního závěrečného účtu (dále jen "SZÚ") a závěrečného účtu rozpočtových kapitol, ty, které souvisejí s návrhy střednědobých výdajových rámců a střednědobých výhledů SR, a dále ty, které vyjadřují finanční vztahy SR k rozpočtům krajů, rozpočtům obcí, rozpočtům regionálních rad a rozpočtu hlavního města Prahy. Totéž se týká rozpočtů územních samospráv, státních fondů a jiných fondů, zřízených zvláštními zákony, které jsou součástí veřejných financí a vládního sektoru.

Správa státního dluhu a finančního majetku státu

Přechod z národní měny na měnu euro je třeba zohlednit také v oblasti státních dluhopisů a finančního majetku státu. Bude potřeba provést úpravu potřebné legislativy a navrhnout pravidla pro provedení příslušných přepočtů.

Účetnictví, výkaznictví, daně, cla, mzdy a platy

Kromě zabezpečení vlastní činnosti vytvoří orgány veřejné správy rovněž pravidla pro soukromý sektor. Dojde k úpravám v oblasti účetnictví, evidence daní a výkaznictví, na měnu euro budou přizpůsobeny výpočty daňových povinností, vratek daní, nároků na převod výnosů daní a dále výpočty cla, mzdy a tarifní platy.

Ceny a cenová politika

Hlavním úkolem cenových orgánů bude příprava nezbytných změn v oblasti cenové regulace, sjednávání a uplatňování cen na trhu a cenové kontroly včetně sankcí. Důležitá bude spolupráce s organizacemi na ochranu spotřebitele a dostatečně rozsáhlá komunikace opatření, která budou mít za cíl zjednodušit orientaci v cenách uvedených v euru a zamezit zneužití zavedení eura k neodůvodněnému zvyšování cen.

Sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění

Na měnu euro budou přepočítány příspěvky (pojistné) a veškeré dávky, úhrady a jiná peněžní plnění v systémech sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění, resp. hodnoty dosud stanovené v korunách, které slouží pro výpočet těchto příspěvků (pojistného), dávek, úhrad a jiných peněžních plnění.

Konverze informačních systémů

Přechod na euro musí být zohledněn i ve veškerých informačních systémech využívaných orgány státní správy a územní samosprávy. Vzhledem k časové náročnosti úprav informačních systémů je důležité, aby byla k dispozici podrobná metodika a aby byly úpravy koordinovány v rámci celé veřejné správy.

Legislativní úpravy

Zavedení eura jako zákonného platidla bude zasahovat do širokého okruhu života celé společnosti. Příslušné orgány státní správy a samosprávy budou muset upravit velké množství právních předpisů. Do 30. června 2007 by měly identifikovat všechny právní předpisy, které bude nezbytné před zavedením eura novelizovat, a seznam těchto právních předpisů průběžně aktualizovat. Podrobnosti jsou popsány v části věnované legislativě (Část I - kap. 5.4, Část II - kap. 5).

5.3 Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele

Cílem postupů v oblasti nefinančního sektoru a ochrany spotřebitele je připravit podnikový sektor na zavedení eura, ulehčit a zjednodušit občanům přechod na euro, a především chránit spotřebitele před neodůvodněnými cenovými důsledky konverze cen na eura. Ze zkušeností zemí, které již euro uplatňují, se totiž potvrzuje, že obchod, a zvláště maloobchod, sehrál klíčovou roli při přechodu na euro vzhledem ke spontánnímu přejímání role směnárny bankovek a mincí – veřejnost obchod využila k výměně měny výrazně častěji než bankovní sektor. V souvislosti s každodenním kontaktem se spotřebiteli byli zástupci maloobchodu v "první linii" konverze na novou měnu, a proto hladký průběh přechodu a minimalizace rizik s tím spojených z velké části závisely na připravenosti maloobchodu a míře akceptace eura v

populaci¹⁰. V zájmu hladkého průběhu a minimalizace rizik při zavádění eura je nutné stanovit jasná pravidla na zabezpečení dostatečné ochrany spotřebitele a pro přípravu firem. Důležité bude také zajistit dostatečně efektivní distribuci informací tak, aby byla posílena důvěra a jistota u občanů.

Po přepočítání na eura budou ceny v číselném vyjádření odlišné od dosavadních cen v korunách. Pro některé spotřebitele tato skutečnost ztíží posouzení, jak výhodné či nevýhodné budou ceny konkrétního zboží či služeb. Úlohou ochrany spotřebitele je mimo jiné zabránit tomu, aby dočasně ztížená orientace spotřebitelů v cenách byla využita ke zvýšení cen.

Při diskusích o ochraně spotřebitele a zavádění eura se budou často vyskytovat dva základní termíny: přepočítací koeficient a konverze cen.

Přepočítací koeficient – nevratný a neměnný kurz stanovený Radou EU v souladu se Smlouvou o založení ES, kterým se přepočítávají částky v národní měně (korunách) na částky v eurech. Je stanoven na 6 platných číslic ve formátu 1 € = xxxxxx jednotek národní měny. Všechny korunové hodnoty se budou přepočítávat pouze na základě tohoto přepočítacího koeficientu a nebude možné použít kurz jiný.

Konverze cen – převod/přepočítání cen vyjádřených v národní měně na euro, při kterém nesmí být používán jiný než přepočítací koeficient. V legislativní úpravě zavedení eura se zabezpečí, aby při přepočtu jednotlivých cenových údajů podle přepočítacího koeficientu a následně při zaokrouhlování v souladu s pravidly pro zaokrouhlování byla podnikatelům dána možnost na dobrovolné bázi zaokrouhlovat ve prospěch občana.

V zájmu posílení ochrany spotřebitele a rozložení aktivity mezi státní a nestátní instituce je žádoucí, aby se do celého procesu zavádění eura intenzivně zapojila spotřebitelská sdružení a instituce. Hlavní oblastí aktivity spotřebitelských sdružení by měla být právě spolupráce s maloobchodem a monitorování cenových změn v období po zavedení eura.

Vývoj cen v období před zavedením eura a v období následujícím po jeho zavedení bude důkladně monitorován. O výsledcích průzkumů a kontroly budou spotřebitelé pravidelně informováni a měla by vzniknout podrobná databáze cen zboží denní potřeby.

Jedním z nejvýznamnějších rizik souvisejících se zavedením eura je zvýšení cen, respektive pocit občanů, že byli při zavedení eura poškozeni. Ve většině zemí, které zavedly euro do hotovostního platebního styku v roce 2002, měli spotřebitelé pocit, že se ceny nadměrně zvýšily, což se ve skutečnosti plně nepotvrdilo.

¹⁰ V případě Rakouska a Německa hovoří výzkumy o tom, že zhruba po 14 dnech od zavedení hotovostního eura již naprostá většina obyvatel nevlastnila žádné prostředky v národní měně.

Zavedení eura totiž z ekonomického hlediska obecně nepředstavuje důvod ke zvýšení cenové hladiny, což potvrzují statistické údaje zemí eurozóny. V zemích eurozóny bylo možné přičíst zavedení eura zvýšení cen o 0,09-0,28 %, což je pouze malá část z celkové inflace, která v roce 2002 v zemích eurozóny v průměru činila 2,5 %. Spotřebitelé však vnímali podstatně vyšší inflaci. Vedle chyb v komunikaci pocit vyšší inflace vyvolalo zvýšení cen některých služeb, ve kterých byla nižší úroveň konkurence, či růst cen některých druhů zboží či služeb na počátku roku bez souvislosti se zavedením eura.

Během období duálního označování cen budou všichni prodejci povinně označovat ceny zboží v korunách i v eurech na základě přesného přepočtu dle přepočítacího koeficientu tak, aby si spotřebitelé měli možnost zvyknout na ceny uvedené v eurech. Povinné bude také uvádění cen v korunách i v eurech v cenících a podobných dokumentech. Na účtenkách z elektronických pokladen bude povinně uvedena v obou měnách pouze celková částka, nikoliv jednotlivé položky. Duální označování cen přitom začne nejpozději jeden měsíc po určení přepočítacího koeficientu Radou EU, tedy cca 5-6 měsíců před zavedením eura. V duálním označování cen budou prodejci povinně pokračovat rok po zavedení eura a doporučuje se, aby si uvádění cen v obou měnách dobrovolně prodloužili ještě alespoň o dalších šest měsíců.

Účelem duálního označování cen a dalších částek není jen zabránění případným nepoctivým praktikám při přepočtu na novou měnu. Cílem tohoto nástroje je umožnění psychologického přivyknutí na kalkulaci v nové měně. Mnohé výzkumy ukazují, že přivyknutí občanů na novou měnu je dlouhým procesem a duální označování cen, dávek, důchodů apod. v něm výrazně napomáhá. S ohledem na transparentnost celého procesu je potřebné, aby při duálním označování cen zboží a služeb bylo postupováno podobně také při uvádění ostatních finančních informací, se kterými přicházejí občané do styku. Duálně budou po stejnou dobu jako u cen v obchodech uvedeny také konečné hodnoty na výpisech z bankovních účtů i u dalších finančních produktů. V cenících a podobných dokumentech budou duálně uvedeny ceny všech položek. Duálně budou uvedeny hodnoty také na výplatních páskách, oznámeních o výši důchodů a sociálních dávek, na účtech a fakturách. Je potřebné, aby státní správa šla v transparentnosti procesu příprav na zavedení eura, jehož významným projevem je také duální označování cen a dalších částek, soukromému sektoru příkladem. Přesný rozsah duálního označování cen bude upřesněn v aktualizaci Národního plánu zavedení eura.

V období duální cirkulace musí být obchodníci připraveni přijímat platby jak v korunách, tak v eurech, přičemž vydávat zákazníkům zpět budou pouze v eurech.

Všechny podniky se budou muset přizpůsobit novým pravidlům výkaznictví v eurech. Bude nevyhnutelné přizpůsobit všechny finanční

informační systémy, zabezpečit vzdělávání a informování pracovníků a klientů.

Základní kapitál podniků, podíly a akcie budou přepočítány na eura. Přitom se musí zabezpečit, aby součet hodnot jednotlivých podílů nebo akcií po přepočítání a zaokrouhlení nadále odpovídal přepočítanému základnímu kapitálu.

5.4 Legislativní potřeby zavedení eura

Cílem legislativního procesu v souvislosti se zavedením eura je zavést tuto měnu jako zákonné platidlo v České republice a za tím účelem přijmout ucelený systém obecně závazných právních předpisů v jednotlivých oblastech právního řádu České republiky. Tento systém bude tvořen jednak novými právními předpisy a jednak stávajícími právními předpisy, které budou novelizovány tak, aby vyhovovaly požadavkům a potřebám souvisejícím se zavedením eura. Jednou ze stěžejních zásad, kterou je nutno v rámci opatření směřujících k nahrazení národní měny eurem zajistit, bude zachování všech práv a závazků v té podobě, v jaké byly založeny před dnem zavedení eura v České republice, v souladu se zásadou trvání právních nástrojů stanovenou právem EU¹¹.

5.4.1 Přehled legislativy týkající se zavedení eura včetně judikatury

Zrušení výjimky pro zavedení eura, kterou má Česká republika na základě čl. 4 Aktu o podmínkách přistoupení a čl. 122 Smlouvy o založení ES bude znamenat, že pro Českou republiku se stanou závaznými další ustanovení Smlouvy, která se týkají pouze států eurozóny. V oblasti sekundárního práva EU v současné době upravují zavedení eura a jeho používání především tři základní nařízení Rady přijatá v letech 1997 až 1998 v souvislosti se zavedením eura. Tato nařízení byla následně novelizována z důvodu rozšíření eurozóny o Řecko a v souvislosti s rozšířením EU od 1. 5. 2004 a dále se vstupem Slovinska do eurozóny..

Konkrétně se jedná o:

- Nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 z 27. listopadu 2000, které upravuje některé soukromoprávní aspekty zavedení eura, zejména princip právní kontinuity smluv a jiných právních nástrojů, a dále stanoví pravidla pro použití přepočítacích koeficientů mezi eurem a národními měnami a pravidla pro zaokrouhlování. Nařízení se aplikuje ve všech členských státech EU.

¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000 z 27. listopadu 2000, které upravuje některé soukromoprávní aspekty zavedení eura.

Úř. věst. EU L 162, 19. 6. 1997, s. 1-3

Úř. věst. EU L 300, 29. 11. 2000, s. 1

- Nařízení Rady (ES) č. 974/98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2596/2000 z 27. listopadu 2000, nařízení Rady č. 2169/2005 z 21. prosince 2005 a nařízení Rady č. 1647/2006 ze dne 7. listopadu 2006. Toto nařízení je z hlediska přechodu z národních měn na euro klíčové. Původně upravovalo zavedení eura v zemích, které vstoupily do eurozóny v tzv. první vlně od 1. 1. 1999, avšak vzhledem k dalším budoucím rozšiřováním eurozóny byla provedena poslední novelizace nařízením č. 2169/2005 zejména ve dvou směrech: formální změnou byl přesun seznamu zemí, které zavedly euro, do přílohy. Tím se zjednoduší budoucí novelizace tohoto právního aktu, jelikož nebude nutno zasahovat do vlastního textu nařízení. Po věcné stránce citovaná novela nařízení přihlíží k tomu, že euro již existuje, a doplňuje dva další scénáře postupu při zavedení eura, které umožňují vyhnout se dosud povinnému přechodnému období. Nařízení tak obsahuje jednak ustanovení o nahrazení národní měny eurem, tzn. možné scénáře přechodu na euro, a jednak v příloze obsahuje seznam zemí, které již euro přijaly, s uvedením data přijetí eura, zavedení bezhotovostního eura a zvolený scénář, což bylo naposledy provedeno při rozhodnutí o zavedení eura ve Slovinsku.

Úř. věst. EU L 139, 11. 5. 1998, s. 1-5.

Úř. věst. EU L 300, 29. 11. 2000, s. 2-3.

Úř. věst. EU L 346, 29. 12. 2005, s. 1-5.

Úř. věst. L 309, 9.11.2006, s. 2-3

- Nařízení Rady (ES) č. 2866/98 ze dne 31. prosince 1998 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přijímajících euro, ve znění nařízení Rady č. 1478/2000 z 19. června 2000 a nařízení Rady (ES) č. 1086/2006 ze dne 11. července 2006. Toto nařízení je třeba novelizovat, resp. doplnit, v případě každého rozšíření eurozóny, kdy je zároveň každému novému státu eurozóny stanoven přepočítací koeficient. To však lze učinit až po rozhodnutí Rady o zrušení výjimky pro zavedení eura v případě každého konkrétního členského státu. Zrušení výjimky se předpokládá cca 6 měsíců před vstupem členského státu do eurozóny.

Úř. věst. EU L 359, 31. 12. 1998, s. 1-2.

Úř. věst. EU L 167, 7. 7. 2000, s. 1.

Úř. věst. L 195, 15.7.2006, s. 1.

Shora uvedená tři nařízení Rady tvoří základní sekundární právní úpravu EU týkající se zavedení eura v členských státech. Tato nařízení jsou přímo aplikovatelná a budou východiskem připravovaného procesu přijímání nových právních úprav, zejména tzv. Obecného zákona a řady změn platných

právních předpisů, k jejichž novelizaci bude nutné v souvislosti se zavedením eura v ČR přistoupit.

K sekundárnímu právu EU se dále vztahuje judikatura Evropského soudního dvora, kterou je třeba při legislativních úpravách rovněž zohlednit, například zejména rozhodnutí ESD ve věci C 19/03¹² a nově též rozhodnutí ve věci C 359/05¹³.

Další předpisy EU relevantní pro zavedení eura v České republice budou uvedeny a průběžně aktualizovány na webových stránkách www.zavedenieura.cz a na dalších místech tak, jak je uvedeno v boxu *Aktuální informační zdroje*.

5.4.2 Promítnutí zavedení eura do právního řádu České republiky

Výše uvedené základní předpisy EU, týkající se zavedení eura, mají formu nařízení a jako takové budou na území ČR ode dne zavedení eura přímo závazné a přímo použitelné (plná aplikace těchto předpisů se týká pouze států eurozóny). Jejich implementace do právního řádu České republiky bude provedena v souladu s pravidly pro implementaci práva Evropské unie do právních předpisů České republiky¹⁴.

V souvislosti se zavedením eura bude připraven návrh tzv. Obecného zákona o zavedení eura a nového zákona o České národní bance. Dále bude na základě podrobného posouzení dopadů implementace provedeného jednotlivými resorty navržena novelizace některých právních předpisů ČR. Při přípravě těchto novelizací budou jednotlivé resorty vycházet jednak z předpisů EU a jednak z obsahu návrhu Obecného zákona a dále také z metodiky a doporučení přijatých Národní koordinační skupinou.

Legislativní změny budou přijímány s dostatečným předstihem tak, aby bylo možno promítnout úpravy odpovídajícím způsobem. Příprava legislativních změn by měla být dokončena co nejdříve, nejpozději dva roky přede dnem zavedení eura, nebude-li stanoveno jinak. Veškeré úpravy zákonů by měly být přijaty tak, aby vstoupily v platnost nejméně jeden rok přede dnem zavedení eura. V případě potřeby právních úprav s rozsáhlejším dopadem by měly být právní předpisy přijaty s delším než ročním předstihem, aby bylo možno zajistit implementaci upravené legislativy. Zejména v případě rozsáhlejších dopadů na informační systémy bude nutno

¹² Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 14. září 2004; věc C-19/03 Verbraucher-Zentrale Hamburg eV proti O2 (Germany) GmbH & Co. OHG.SbSD 2004, str. I-08183.

¹³ Rozsudek Evropského soudního dvora (druhého senátu) ze dne 17. ledna 2007; věc C 359/05 Estager SA proti Receveur principal de la recette des douanes de Brive, dosud nepublikováno.

¹⁴ Viz zejména Metodické pokyny pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, schválené usnesením vlády ČR ze dne 12. října 2005 č. 1304.

navíc zajistit dostatečné testování změn v informačních systémech. Podrobnější časový harmonogram je uveden v části II, kapitole 5.4.

5.5 Zdroje informací a komunikace

Pro úspěšné zavedení eura je důležité, aby každý subjekt byl včas, správně a v dostatečném rozsahu informován o všech skutečnostech, které pro něj ze zavedení eura vyplynou. Informační kampaň bude mít informační a vzdělávací charakter. Hlavní informační kampaň bude orientována na obyvatelstvo a zvláštní pozornost bude věnována specifickým skupinám obyvatelstva (senioři, děti, zdravotně znevýhodnění apod.). Speciální informační kampaň bude připravena například pro podniky, obchodníky, orgány státní správy a místní samosprávy.

Pro každou cílovou skupinu budou zvoleny vhodné komunikační nástroje. Ve všeobecnosti mezi ně budou patřit informace v médiích, včetně inzerce, univerzální tiskový materiál doručovaný do každé domácnosti, internetová stránka, různé brožury, letáky a plakáty, billboardy, audiovizuální materiály, bezplatná telefonní linka, odborné konference, školení a přednášky. Průběžně budou probíhat průzkumy veřejného mínění a na základě jejich výsledků bude aktualizována komunikační strategie tak, aby reagovala na aktuální potřeby různých cílových skupin.

Jedním z hlavních cílů informační kampaně bude zajištění dostatku dostupných informací tak, aby adresáti nemuseli informace spojené se zavedením eura v České republice složitě vyhledávat, ale aby se k nim prostřednictvím vhodných komunikačních prostředků informace včas dostávaly.

5.6 Informační a statistické systémy

Vzhledem ke stále rostoucí roli informačních technologií a informačních systémů a závislosti společnosti na těchto systémech je důležité, aby byla příprava na zavedení eura v této oblasti provedena kvalitně a s dostatečným předstihem tak, aby byl ponechán dostatečně dlouhý čas na testování a prověření všech provedených změn. Díky rychlému pokroku v IT (např. informační systémy mají průměrný životní cyklus 5 let) je zapotřebí již nyní počítat při nákupu či tvorbě informačních systémů (dále jen "IS") a obecně informačních technologií (dále jen "IT") s tím, že se během několika let stane národní měnou euro.

Změna zasáhne především všechny ekonomické informační systémy a informační systémy určené ke správě účtů podniků či orgánů veřejné správy. Změna také nepřímo ovlivní všechny nástroje určené ke zpracování a nakládání s finančními informacemi, tedy hlavně software. Zavedení eura

bude mít ovšem vliv také na určité druhy hardware (např. u IT využívaných v pokladnách nebo u tiskáren cenovek a čteček na zboží).

Dopady na veřejnou správu a soukromý sektor nebudou v samotném využití IT zřejmě rozdílné. Státní správa bude ale čelit větší výzvě ve správě informačních systémů, neboť se na rozdíl od soukromého sektoru pohybuje v rozsáhlejší legislativním rámci a provozuje řadu rozsáhlých informačních systémů. V oblasti veřejné správy je také nutno zohlednit úzkou provázanost informačních systémů na agendy jednotlivých úřadů a obecně na celkový chod těchto úřadů.

Obecně však není zásadní rozdíl v přístupu soukromého a veřejného sektoru k informačním systémům, protože v obou případech bude potřeba komplexně zhodnotit informační systém a sladit přechod na euro s jeho vývojem a provozem. Především je potřeba zhodnotit, zda a který informační systém vůbec může být přechodem na euro ovlivněn. V současnosti je již například velká část měnových informačních systémů schopna pracovat s více než jednou měnou, což značně zjednodušuje přípravu na zavedení eura.

Komplikovanější situace může nastat v oblasti komunikace IS, a to jak v rámci jednoho subjektu mezi jeho IS, tak i navenek. Pokud se změna týká jen několika IS jednoho podniku, je vhodné převést tyto IS najednou (pokud charakter těchto systémů nevyžaduje postupné převedení). Pokud je informační systém propojen na IS jiného podnikatele, je potřeba zajistit jeho kompatibilitu i po přechodu na euro. V oblasti IT bude potřeba zohlednit řadu změn, například v oblasti fakturace, účetnictví, finančního řízení, převodu tabulkových procesorů nebo rozdílů při zaokrouhlování.

V tuto chvíli je v části II Národního plánu uveden základní přehled důležitých opatření a popis nejdůležitějších úkolů, který bude postupně rozpracován. Následně bude vytvořena také obecná metodika úprav informačních systémů a navržen způsob certifikace dodavatelů informačních systémů a informačních technologií, respektive certifikace jednotlivých informačních systémů.

5.7 Hlavní úkoly Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pro rok 2007

V zájmu hladkého průběhu příprav na zavedení eura jsou vedle úkolů uvedených v části II národního plánu stanoveny také následující obecné úkoly pro Národní koordinační skupinu a pro gestory jednotlivých oblastí. Uvedené úkoly budou plněny v průběhu roku 2007 a informace o jejich plnění bude zejména součástí pololetních zpráv o činnosti Národní koordinační skupiny. Řada úkolů bude promítnuta také do nejbližší aktualizace národního plánu. Národní koordinační skupina i její pracovní skupiny budou při plnění uvedených úkolů podporovány Organizačním výborem NKS.

Národní koordinační skupina pro zavedení eura by měla zejména:

- koordinovat práci jednotlivých pracovních skupin a gestorů
- v termínu do 30. června 2007 připravit ve spolupráci s jednotlivými pracovními skupinami odhady rozpočtových nákladů veřejné správy v tříletém výhledu a ve spolupráci s ministerstvem financí připravit návrh jejich zajištění
- připravit metodiky zaokrouhlování a ve spolupráci s příslušnými pracovními skupinami analyzovat dopady různých způsobů úpravy zaokrouhlování
- ve spolupráci s pracovními skupinami připravit systém a metodiku kontroly připravenosti veřejné správy na zavedení eura a zveřejnit související systém hodnocení
- rozvíjet spolupráci s profesními asociacemi, sociálními partnery a dalšími institucemi
- aktivně sledovat a analyzovat zkušenosti Slovinska ze zavedení eura k 1. lednu 2007
- spolu s pracovními skupinami rozvíjet komunikaci a spolupráci se zeměmi, které jsou již členy eurozóny či které se na vstup připravují
- prostřednictvím Organizačního výboru zajišťovat distribuci informací týkajících se příprav na zavedení eura všem zainteresovaným subjektům
- připravit aktualizaci národního plánu

Pracovní skupina pro legislativu by měla zejména:

- zpracovat rámcovou analýzu právních předpisů České republiky a určit rozsah a způsob jejich novelizace
- projednat obsah návrhu Obecného zákona o zavedení eura
- na základě návrhu ministerstva vnitra projednat metodiku úprav místních vyhlášek a jiných právních aktů vydávaných orgány územní samosprávy

Pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu by měla zejména:

- upřesnit termíny a určit zodpovědné instituce při přípravě veřejné správy na zavedení eura
- ve spolupráci s dalšími pracovními skupinami připravit systém a metodiku kontroly připravenosti veřejné správy na zavedení eura a zveřejnit systém hodnocení
- provést rámcovou analýzu dopadů různých způsobů zaokrouhlování (různými způsoby se má na mysli, zda zaokrouhlovat na centy,

deseticenty či celá eura) a stanovení nových částek na veřejné rozpočty, analyzovat také administrativní náročnost jednotlivých variant

- podrobněji rozpracovat aspekty zavedení eura v sociální a zdravotní oblasti

Pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele by měla zejména:

- vypracovat podrobnější metodiku přechodu na euro pro podniky
- připravit návod na zpracování plánu přechodu na euro pro podniky
- navrhnout opatření, která posílí důvěru spotřebitelů a omezí rizika zneužití zavádění eura k netransparentním změnám cen
- analyzovat zkušenosti ze zemí eurozóny a navrhnout způsoby posílení ochrany spotřebitelů při sledování a kontrole cen

Pracovní skupina pro finanční sektor by měla zejména:

- podrobněji rozpracovat technické aspekty přípravy finančního sektoru
- rozvíjet spolupráci s dalšími partnery finančního sektoru

Pracovní skupina pro informatiku a statistiku by měla zejména:

- připravit podrobnou metodiku auditu informačních systémů veřejné správy s ohledem na zavedení eura, tak, aby v roce €-3 mohl být proveden audit, který by následně mohl být vyhodnocen
- připravit metodiku pro úpravy a vývoj informačních systémů veřejné správy s ohledem na kompatibilitu se zavedením eura
- vytvořit doporučení pro úpravy a vývoj informačních systémů soukromé sféry s ohledem na kompatibilitu se zavedením eura

Pracovní skupina pro komunikaci by měla zejména:

- spustit speciální internetové stránky zaměřené na informace o přípravách na zavedení eura na centrální webové adrese www.zavedenieura.cz
- zahájit základní informační kampaň s tématy podle výsledků průzkumů veřejného mínění a potřeb specifických cílových skupin
- vybudovat komunikační kanály s profesními a zájmovými asociacemi a svazy pro informování o zavedení eura a zajištění zpětné vazby

6 Doporučení národního koordinátora zavedení eura

Aktualizované verze Národního plánu pro zavedení eura v České republice budou obsahovat doporučení národního koordinátora pro zavedení eura v konkrétních oblastech či pro jednotlivé cílové skupiny. Splnění těchto doporučení pomůže zajistit hladké a rychlé zavedení eura v České republice. Ve většině případů splnění doporučení také zabezpečí jejich adresátům konkurenční výhodu. Doporučení národního koordinátora budou adresována bankám a finančním institucím, orgánům státní správy a územní samosprávy, občanům, podnikatelským subjektům a profesním a zájmovým sdružením.

V současnosti v rámci první verze národního plánu vydává národní koordinátor zavedení eura následující doporučení:

Zahájení příprav i bez znalosti termínu zavedení eura

I když vláda České republiky dosud nestanovila přesný termín zavedení eura, doporučuje se podnikům, státní správě i samosprávě, aby na základě dostupných materiálů analyzovaly pravděpodobné změny a začaly průběžně připravovat podmínky pro realizaci změn ihned poté, co bude znám termín zavedení eura v České republice. Řadu opatření lze připravit i bez pevně stanoveného data zavedení eura v České republice.

Posílení koordinační role asociací

Profesní asociace, komory, zájmová sdružení a jiné podobné organizace by měly určit osobu odpovědnou za sledování procesu zavádění eura v České republice. Tato osoba by měla fungovat jako prostředník mezi příslušným segmentem ekonomiky a Národní koordinační skupinou, předávat dotazy a doporučení členské základny a členy informovat o aktuálním stavu příprav a o doporučeních pro zavádění eura.

Větší zapojení územních samosprávných celků (obce a kraje)

Krajské a obecní úřady jsou občanům často blíže než centrální orgány státní správy. Měly by proto být připraveny na informování občanů o dopadech zavedení eura na jejich každodenní život. Zároveň by se kraje i obce měly intenzivně zapojit do procesu přípravy zavedení eura.

Vytvoření funkce koordinátora zavedení eura v orgánech státní správy a samosprávy

Vzhledem k potřebě dobré koordinace orgánů státní správy je potřeba do poloviny roku 2007 určit v každém ústředním orgánu státní správy osobu odpovědnou za přípravu zavedení eura v příslušné instituci a oznámit její jméno Organizačnímu výboru NKS. Tato osoba bude plnit tři základní role: být partnerem pro komunikaci s NKS a jejími pracovními skupinami při

naplňování národního plánu, koordinovat přípravy na zavedení eura v rámci své instituce a shromažďovat náměty a připomínky k plánu příprav zavedení eura v oblasti gesce své instituce. Osobu koordinátora by měly zvolit také Asociace krajů České republiky a Svaz měst a obcí České republiky.

Vytvoření funkce koordinátora zavedení eura v podnicích

Zavedení eura je proces ovlivňující řadu činností každé společnosti a proto se doporučuje, aby podniky co nejdříve určili koordinátora zavedení eura. V současné fázi by mělo být rolí koordinátora sledování aktuálního stavu příprav a následné promítání Národního plánu a doporučených metodik do podnikového plánu přípravy. Koordinátor by měl mít dostatečné znalosti a pravomoci, aby mohl koordinovat přípravy v rámci celého podniku. Zejména v malých a středních podnicích není nezbytné, aby byla vytvořena samostatná funkce koordinátora – jde především o přiřazení zodpovědnosti (finanční ředitel, výkonný ředitel apod.). Potřebnou podporu by jim měla poskytovat i informační místa pro podnikatele resp. spolupracující finanční či konzultantské instituce.

Zlepšení komunikace

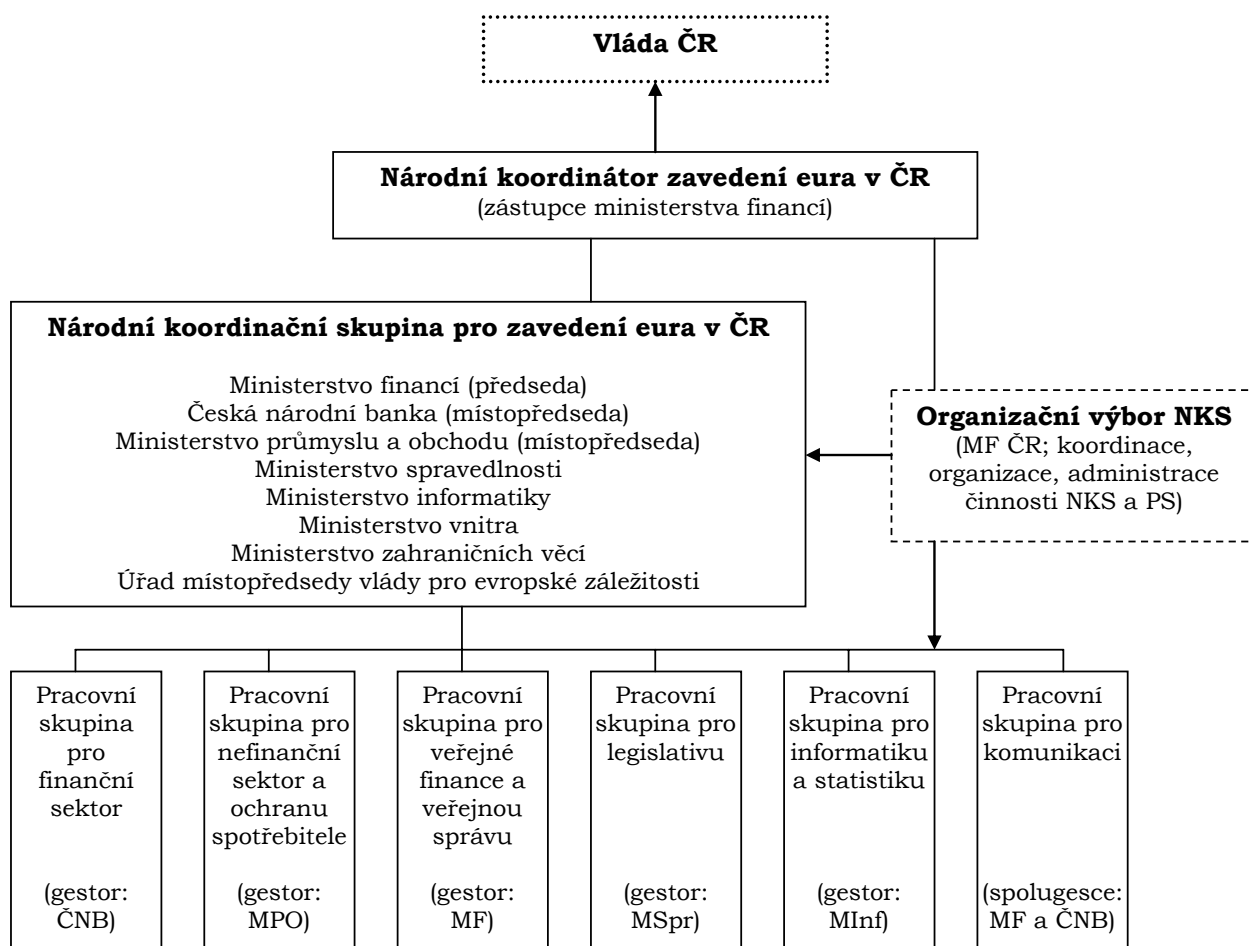
Soukromá sféra se v tuto chvíli potýká s nedostatkem informací a mezi obyvatelstvem existují zbytečné obavy ze zavedení eura. Je proto potřeba posílit komunikaci výhod a nákladů zavedení eura a vysvětlovat, co zavedení eura v České republice přinese.

Zapojení spotřebitelských organizací

I když spotřebitelské organizace hlavní roli sehrají v období zavádění eura při sledování cenové politiky, je potřeba zapojit je do procesu již nyní a aktivně s nimi spolupracovat na tvorbě systému boje proti neoprávněnému zdražování. Spotřebitelské organizace by také měly prostřednictvím svých partnerských zemí v eurozóně pomoci hledat efektivní postupy při ochraně spotřebitele.

7 Příloha – institucionální struktura příprav na zavedení eura

Organizační zajištění příprav na zavedení eura v ČR má následující strukturu:

Aktuální informační zdroje

Všechny výše uvedené materiály i další studie a dokumenty jsou k dispozici na internetové stránce www.mfcr.cz/euro, resp. www.zavedenieura.cz.

Pro získání přehledu o zavádění eura je možno využít také následující informační zdroje:

- Česká národní banka: www.cnb.cz/cz/mezinarodni_vztahy/euro
- Euroskop: www.euroskop.cz/euro
- Evropská komise: ec.europa.eu/euro
- Evropská centrální banka: www.ecb.int/bc

Pro jakékoli další informace týkající se procesu příprav na zavedení eura v České republice je možné kontaktovat Organizační výbor NKS, a to na emailové adrese: euro@mfcr.cz.